

BU SARAYI YAPARKEN NE YALANLAR UYDURDUK

Ahmet DEMİRTAŞ

Orman Mühendisi

Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği Üyesi
porsugum@yahoo.com

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı nedeniyle verilmesi gündeme gelen resepsiyon (kabul töreni) günlerce kamuoyunda tartışılmıştı. O günlerde kabul törenine kimler çağrıldı, kim katılacak gibi konular ön plana çıkmıştı. Tartışmaların bir yerinde ise “AKSARAY” adı verilen yerin kaçak olduğu, ruhsatının olmadığı öne sürüldü. Tartışmaların, iktidarı ve R.Tayyip Erdoğan’ı sıkıştırdığı son gün Ermenek’deki kömür madeni cinayeti haberi gelince de (18 işçi ocakta kaldı ve yaşamlarını kaybetti) tartışmalar ötelendi ve bir anlamda iktidarı sıkıştığı yerden kurtarmış oldu. Bayram sonrasında Meclis bütçe görüşmeleri sırasında bu saraya ne kadar para harcandığı gündeme geldi ve harcanan paranın fazla olduğu üzerine konuşma ve yorumlar ön plana getirildi. TBMM komisyonlarında yapılan bütçe görüşmelerinde de “Kaç-Ak Saray” gibi adlarla anılmış, yapımında kaç lira harcandığı tartışılmıştır. Yargı kararlarını hiçe sayarak açıklama yapan dönemin başbakanı “gücünüz yetiyorsa kararı uygulayın, biz inşaatı bitireceğiz ve içine de oturacağız” diyerek meydan okumuştur. Bu binanın yapımında harcanan/

harcanacak paranın bizim verdiğimiz vergilerden karşılanacağı ve gelecek yıllar için de borçlandırılacağımız apaçık ortadadır. Basında çıkan haberlere göre binanın yapımına 1,5 milyar lira harcanmıştır. Bundan sonraki dönemde kaç lira daha harcanacağı bilinmemektedir. Biz yalnızca harcanan para üzerinden değerlendirme yapalım. Harcanan/harcanacak para Başbakan’ın (Şimdi Cumhurbaşkanı) gözüne az gelebilir. Ama biz emeği ile geçinen insanlara göre hesap yaparız. Asgari ücretle çalışan bir kişinin bin liranın altında ücret aldığını biliyoruz. Varsayalım asgari ücret bin lira olsun. Harcanan para asgari ücretle çalışan 1000 işçinin 12,5 yıllık ücretine eşittir. Başka bir hespla ise Konya’nın geçen yıl ürettiği buğday 2 milyon 100 bin tondur. Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 2014 yılında buğday kg fiyatını 0,720 lira olarak belirlemiştir. Bu durumda harcanan para Konya’nın

2013 yılı buğday üretimi kadardır. 20 Kasım 2014 tarihli Cumhuriyet Gazetesi’nde çıkan yazı TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi açıklamasına yer vermiş. Mimarlar Odası Kaç-Ak Sarayın 1000 değil 2000 odalı olduğunu, harcanan paranın da 5 milyar lira olduğunu belirtmiştir. Bu durumda Saray inşaatına harcanan para, 1000 işçinin 41,6 yıllık ücretine eşittir. Harcanan para Konya’nın 3,3 yıllık buğday üretiminin parasal tutarına eşittir.

Bu yazının amacı “Aksaray” olarak adlandırılan bu yapının başlamasından günümüze değin geçen süreçte neler yaşandığını ve kamuoyunu yanıltmak için neler yapıldığını bir kez daha anımsatmaktır. Süreç içinde yaşananlara ormancılık kamuoyu tanık olmuşsa da aradan geçen sürede bazıları unutulmuştur. Baştan açıkça belirtelim ki 2010 yılından bu yana sürecin tüm aşamalarında Başbakanlık için bina yapacağız/ yapıyoruz açıklaması yapılmamıştır. Dönemin bakanı, genel müdürü ve başka yetkililere sorulduğunda; böyle bir şey yok, haberimiz yok yanıtı alınmıştır.

Günümüzde yükselmiş olan yapının bulunduğu yer (arsa) 460 dekarı Orman Genel Müdürlüğü Gazi Yerleşkesi, 70 dekarı ise Atatürk Orman Çiftliği (AOÇ) arazisi olmak üzere 530 dekar büyüklüğündedir. Bina yapımı ile AOÇ ve Devlet Mezarlığı arazisi içinde yol genişletilmesi yapılması sonucunda giden miktar eklendiğinde rakamın 600 dekarı geçtiği söylenebilir.

Ormancılık kamuoyunda 2008 yılından başlayarak OGM Gazi Yerleşkesi’nin Başbakanlığa verileceği konuşulmaya başlandı. Konu Ormancılık meslek örgütlerince Genel Müdür ve Bakana defalarca soruldu. Her defasında alınan yanıt “Böyle bir şey yok, bizim haberimiz yok” biçiminde oldu. Meslek örgütlerinin son ziyaretlerinde Bakan Eroğlu: “Böyle bir şey yok, olsa bile sizi sokağa atacak değiliz” yanıtını vermiştir. Gazi Yerleşkesi ormancılık örgütünün

1950'li yılların ortasında satın aldığı, önce Ormancılık Araştırma Enstitüsü binasını daha sonra da diğer birimleri için binalar yaparak ve ağaçlandırma çalışmalarını yürüterek yaratılmış bir yerdir. 1961 yılında da AOC'den 430 dekar yer alınarak Söğütözü Orman Fidanlığı ile Söğütözü Mesire Alanı oluşturulmuştur. Alana yönelik ilk talan 2005 yılında Söğütözü Fidanlığı'nın Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne (TOBB) hukuk dışı olarak satılması ile başlanmıştır. Bakanlık 116 orman fidanlığından 39 tanesini kapatma ve satma kararı aldı. Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği bu kararı yargıya taşıdı. Söğütözü Fidanlığı ve ayrıca 5 fidanlık satıldı. 39 fidanlığın kapatılması ve satılması kararını yargı önce durdurdu, sonra da iptal etti. Ama 6 fidanlık satılmış oldu. Çevre ve Orman Bakanlığı bu satış başarısını önemsemiş olmalı ki; yaklaşık yarım asırdır oturduğu yeri elden çıkarmaya, kendisi de kiracı olmayı amaç edinmiştir.

2008'den sonra çıkan söylentiler sorulduğunda yalanlayan yetkililer 2010 yılında 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit statüsünde olan yerleşke için "Koruma Amaçlı Uygulamalı İmar Planı" yapacağını belirterek Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'ne başvurmuştur. Başvuruda gerekçe olarak yerleşkede bulunan binaların bakımının yapılamadığı, bazılarının yıkılma tehlikesi taşıdığı belirtilmiştir. OGM tarafından yapılan 4.3.2011 tarihli 14 kuruluşun çağrıldığı toplantı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin (TMMOB) itiraz etmesi üzerine Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nce iptal edilmiş ve yetkinin Yenimahalle Belediyesi'ne ait olduğu açıklanmıştır. OGM bu başvurudan önce bütün idari binaların iletişim alt yapılarını yaptırmış, pencerelerini yenilemiş, boyalarını yaptırmıştır. Yerleşke içindeki camiye aynı dönemde büyümüş ve duvarların dışına kaplama yaptırmıştır. Bu gerçeği kurum çalışanlarının tümü bilmesine karşın Binaların bakımının yapılamadığını öne sürebilmiştir.

Bu kez Ankara Büyükşehir Belediyesi 29.4.2011 tarihinde 20 kuruluşun çağrıldığı Koruma Amaçlı Uygulamalı İmar Planı yapılması bilgilendirme toplantısı düzenlemiştir. Toplantıya katılan OGM yetkilisi "çivi bile çakamıyoruz" gerekçesini açıklamıştır. Bu tümüyle gerçek dışı bir açıklamadır. Bu açıklamadan kısa bir süre önce bütün binalar elden geçirilmiş, pencereler değiştirilmiş, iç ve dış duvarlar boyanmıştır. Bu durum fotoğraflarda net bir biçimde görülmektedir. Plan yapılması için yapılan başvuru öncesinde yerleşkede bulunan ağaçlar için röleve planı yaptırıldığı öğrenilmiştir. Yüzlerce orman, makine, inşaat, harita mühendisi, mimar ve peyzaj mimarının

çalıştığı OGM'de yerleşkedeki ağaç röleve planının bir şirkete yaptırılmasının ve gizli tutulmasının özel bir amacı olmalıdır. İç Anadolu Ormancılık Araştırma Müdürlüğü uzmanlarının yaptığı çalışmada yerleşkede 133 tür odunsu bitkinin yetiştiği saptanmıştır. 1954-1980 döneminde yapılan ağaçlandırmalarla alanda %70'lere varan kapalılıkta orman olduğu amenajman planlarına yansımıştır. Planın yapılmasına ve bilgi verilmesine dayanak olarak gösterilen raporda isim ve imza bulunmamaktadır. Rapor öylesine baştan savma ve özensiz hazırlanmıştır ki; içinde Adapazarı, Kocaeli gibi bilgileri taşıyan paragraflar yer almakta, Ankara'nın yıllık yağışı 846mm (gerçeğin iki katından fazla) olarak gösterilmektedir. Dikkat çekici bir yön ise planı yapacağı söylenen şirket adına temsilci olarak Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Başkanı Nadir DOĞAN'ın yer almasıdır. Bu toplantıya da ilgili taraflar çağrılmamış, yasada belirtilen sürelerle uyulmamıştır. Bu toplantıların sonrasında hazırlanan Koruma Amaçlı Uygulamalı İmar Planı Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 17.6.2011 tarih ve 1806 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Aşağıda Fotoğraf 1- 2'de OGM ve İç Anadolu Ormancılık Araştırma Müdürlüğü binaları görülüyor. "Çivi bile çakılamayan" bir görüntüleri yok. Çünkü bakımları yeni yapılmış. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü'nden izin de alınmamış.

Fotoğraf 1

Fotoğraf 2

OGM'nün Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'ne 4.8.2011 tarih ve 04.01/649 Sayılı yazı göndermiş ve Gazi Yerleşkesi'nin 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit statüsünün değiştirilmesini istemiştir. Onaylanmış plan daha uygulanmadan ve üzerinden 2 ay bile geçmeden sit statüsünün değiştirilmesini istemenin haklı bir gerekçesi olabilir mi? 20 yıl boyunca bu statüden bir yakınması olmayanların plan onaylandıktan sonra mı akılları başlarına gelmiştir. Sit kararının düşürülmesi amacıyla gerçek dışı bilgiler vermiştir: "Mevcut durumu ile alan, genel hatları ile iki bölge olarak ifade edilebilir.

Bu bölgelerden birincisinde kurumumuza ilişkin idari tesisler, diğerinde ise kurumumuz çalışanlarının lojmanları yer almaktadır. Her iki bölgede de bitkilendirme sonradan yapılmıştır. Alanda bugün var olan yapılanmalar sit alanı ilanından (02.06.1992 tarihinden) önceki yapılanmalardır. Ayrıca alandaki bazı yapıların yıkılma tehlikesi söz konusudur.

Kurumumuzca alanın gerek uydu görüntülerine, gerek fotoğraflarına ve gerekse mevcut arazi kullanım kriterlerine bakıldığında, “1. Derece Doğal Ve Tarihi Sit Alanı” özellikleri taşımadığı düşünülmektedir. Ayrıca, alana mevcut hali ile zorunlu fiili müdahaleler dahi suç unsuru oluşturmaktadır.

İlgili alanın sit derecesi ve sınıfı hâlâ “1. Derece Doğal Ve Tarihi Sit” alanıdır. Mevzuatı ve Yüksek Kurul Kararları kapsamında yapılaşmaya ya da imar planına bağlı olmayan ancak sürekli ve zorunlu yapılması gereken; çevre düzenlemesi, bakımı vb. işlemler dahi yapılamamaktadır.

Kurulu yanıltmak amacıyla ve gerçek dışı yazı yazılmıştır. Ormancılık çalışmalarında bitkilendirme terimi kullanılmaz. Alan içindeki ağaçların çoğu 50 yaşın üzerindedir ve bunlardan üç tanesi “anıt ağaç” olarak tescil edilmiştir. Kurum hem binalarda hem de bahçede çeşitli çalışmalar yapmış ve Kurul’un engeliyle karşılaşmamıştır. “1. Derece Doğal Ve Tarihi Sit” olması durumunda Kurul’dan izin alarak çalışma yapabildi. Bina ve bahçede çalışma yapamadığı için sit derecesinin düşürülmesi için başvuruda bulunanlar bütün binaların yıkılmasını ve tüm ağaçların yok edilmesini ayrıca üç tane anıt ağacın kurutulmasını gerçek dışı yazılarıyla sağlamış oldular. Yeri gelmişken bir anıyı anlatmalıyım: 2011 yılı Ağustos veya Eylül ayında meslektaşım ve arkadaşım Gürel DEMİREL ile zamanın Orman Genel Müdürü Mustafa KURTULMUŞLU ile görüşmeye gittik. Gazi Yerleşkesi ile ilgili söylentiler olduğunu, meslek kamuoyunun anlatılanlardan rahatsız olduğunu, bu nedenle gerçeği doğrudan öğrenmek istediğimizi söyledik. Bize “Daha önceki Genel Müdür Osman KAHVECİ döneminde protokol yapıldığını, yerleşkenin Başbakanlığa verileceği, sonradan durumu öğrendiğini ve kendisinin de durumdan rahatsız olduğunu aktardı”. Bunun üzerine biz de “çıkıp durumu açıkla, meslek kamuoyu ve biz arkanda dururuz.

Genel Müdür şapkanı çıkarıp, Orman Mühendisi olarak karar vermelisin” dedik. Ama “ben Donkişot değilim” yanıtını aldık. Koruma Kurulu’na 4 Ağustos’ta yazı yazıp sit derecesinin düşürülmesi yazısını yazdığını, buna dayanarak sit derecesinin değiştirildiğini birkaç ay sonra öğrendik.

Kendisine yapılan başvuruları yıllarca gündeme alıp karar vermeyen Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, OGM’nin 4.8.2011 tarihli başvurusunu hemen gündeme almış 10.8.2011 tarihinde karar alarak “3. Derece Doğal Sit” olarak değiştirmiş ve böylece bir rekor kırmıştır. Bu karardan sonra eski plan çöpe atılmış ve yeniden “Koruma Amaçlı Uygulamalı İmar Planı” yapılması süreci başlatılmıştır. Artık yol açılmıştır. 430 dekarlık Gazi yerleşkesi yetmez denilerek bitişikteki AOÇ arazisinden 70 dekar alan eklenerek 530 dekara çıkarılmıştır. Üstelik eklenen 70 dekarlık alan (üzerine

Kayalar Otel inşaatı var) başkasına tahsis edilmiş durumda. Plan toplantısında “olsun sahipleriyle görüşürüz” yaklaşımı sergilenerek.

Yerleşkenin verildiği/verileceği söylentileri üzerine ormancılık meslek örgütleri çeşitli girişimlerde bulundular. Önce kurum çalışanlarının bilgilendirilmesine yönelik bildiri dağıtılmasının ardından, 15.12.2010 tarihli YETER ARTIK

başlıklı bildiri izlemiştir. Ardından 12.8.2011 tarihinde “NİÇİN ŞEFFAFLIKTAN KAÇIYORSUNUZ” bildirisi ve 26.8.2011 tarihli “İHANETE UĞRADIK” bildirisi dağıtıldıysa da sarayın temel kazısı başlatıldı. Bu kapsamda yapılan en kararlı eylem ise kurum içinde yürüyüş yapılması ve bakanlık kapısına siyah çelenk bırakılması oldu. Gazi Yerleşkesi’nin Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü’ne gerçek dışı bilgilere dayalı yazıya imza atan Genel Müdür’ün TMMOB Orman Mühendisleri Odası üyeliğinden atılması başvuru ise işleme konmadı bile. Bu tutumu bir samimiyetsizlik göstergesi olarak görüyorum.

Daha sonra yapılan açıklamalarda alanın Başbakanlık için çalışma ofisi yapılmak istenildiği söylendi. Kızılay’daki Başbakanlık binasının yetersiz olduğu, güvenlik sorunu yaşandığı dile getirildi. Yerleşkedeki ormancılık örgütü

kovulurcasına bir an önce boşatılması istenerek 5 ayrı yere dağıtılmıştır. Daha önce aynı birimde çalışanlar başka başka binalara dağıtıldı. Artık önemli olan sarayın yükselmesi, hizmet aksaması vb. şeyler ikinci konular olmuştur. Bize Başbakanlık binası yapılacak diye açıklama yapılarak gerçeğin saklandığını şimdilerde öğrenmiş olduk. R. Tayyip ERDOĞAN Cumhurbaşkanlığı seçiminden sonra ani bir kararla burayı Cumhurbaşkanlığı Sarayı yapacağını ilân etti. Yasal izinlerin alınmadığı, yapının yargı kararıyla durdurulduğu bu yer; hukuka, akla, emeğe meydan okunduğunun simgesi olmuştur. 175 yıllık ormancılık örgütünün belleğini, 60 yıllık emeği ile yeşertilen alanı yok ederek yükselmiştir. 60 yıllık emekle oluşturulan ormanlaşmış yeşil alandaki ağaç ve ağaççıklar toprağıyla kazınmış, yerinde akıl almaz para harcanarak beton yükselmiş, aralarına ise yurtdışından getirilen ağaçtan başka her şeye benzeyen biçimsiz varlıklar dikilmiştir. Anıt ağaç olarak tescilli ağaçlar ise kurutularak iskelete çevrilmiştir. Saray(!) başka yapılara benzemesin diyerek, Anadolu'da doğal olarak yetişen ağaç türlerine bahçesini kapatmıştır. Ankara koşullarında iyi gelişme göstermiş olan karaçam, kızılçam, toros sediri, uludağ göknarı, ladin, akkavak, atkestanesi, saplı meşe, akçaağaç, huş vb türlerden oluşan, ormana dönüşmüş yeşil doku yok edilmiştir. Madem var olan yeşil dokuyu yok ederek Saray(!) yapacaktınız, neden üzerinde ağaç olmayan başka bir yer seçmediniz? Var olan ağaçlar yok edildikten sonra büyük paralar vererek yurtdışından satın alınan tümü bu toprağa, Ankara'ya yabancı olan ağaç türleri dikildi/ dikiliyor. Aynı çevreler nedense Anadolu'da doğal olarak yetişen 600'ün üzerindeki ağaç ve ağaççık türü varken, yurtdışından yabancı türleri getirip dikmeyi sürdürmekte. KAÇ-AK SARAY'a yabancı ağaç türleri daha çok mu yakışmaktadır acaba? Gidişata bakarak AOÇ'den alınan 70 dekar arazi ile yetinilmeyeceğini görür gibi oluyorum. Ankara Büyükşehir Belediyesi AOÇ üzerinde TEMA PARK adıyla başlayıp sonradan ad değiştirerek sürdürdüğü (yargının durdurma kararı olmasına karşın) yapılaşma ile Saray'ın birbirine koşut yürütüldüğünü bir gerçektir. Her ikisi de bir varlığı parçalayarak yok etmek, emeğe ve halkın istemine karşı olmak ve hukuka meydan okumak anlayışının simgesi olmuştur. Öte yandan ormancılık tarihi ve kültürünün unutulmasını önlemek, gelecek kuşaklara aktarmak ve topluma tanıtmak amacıyla yıllarca çalışarak açılmış olan Ormancılık Müzesi de kapatılmıştır. Yerleşke içinde açılmış olan bu müze ve içindeki önemli objeler ne durumdadır?

Sonuç Olarak

M. Kemal Atatürk tarafından 1925 yılında kurulan ve 1937 yılında vasiyet niteliğinde Hazineye bağışlanmış olan Atatürk Orman Çiftliği (AOÇ) 2006 yılından sonra açık bir parçalanma ve talan sürecine sokulmuştur. Bu talan açıkça itiraf edilmemiş olsa da bulvar açılması,

Tema park yapılması, yol genişletilmesi, Başbakanlık konutu yapılması vb gerekçeler öne sürülerek parçalara ayrılmış ve en verimli topraklar elden çıkarılmıştır. 1954 yılında Ankara'nın uzağında bir yerde kurulmuş, yıllar boyunca emek verilip para harcanarak ağaçlandırılmış ve günümüzde yeşil bir orman haline getirilmiş OGM Gazi Yerleşkesi (deyim yerindeyse) katliama uğratılmıştır. Başlangıçta bu güzel yeşil alana göz dikilerek hazıra konulduğu düşüncesi pek çok kişi tarafından paylaşılmıştı. AOÇ ve Gazi Yerleşkesinin Başbakanlığa verileceği söylentileri üzerine sorulan soruları; yetkililer "böyle bir şey yok" biçiminde yanıtlayarak etik dışı davranmışlardır. İnşaatın başlamasında sonra bile açıkça "Başbakanlık sarayı yapılıyor, ödeneği şu kadardır" biçiminde açıklama yapılmamış/yapılamamıştır. Yapılan açıklamaların çoğunun yalan olduğu bugün açığa çıkmış durumdadır. "Ağaçları kesmeyeceğiz, dokuyu bozmayacağız" dediler, ağaçların kökü kazındı. OGM binalarına "çivi bile çakamıyoruz bahçeye bakım yapamıyoruz" dediler, binaların tümü yok edildi, bahçenin yerinde yeller esiyor. "Bilgi birikimine, deneyime, bilimsel yaklaşıma değer vermeyen, hukuku ve yargı kararlarını tanımayan ve istediğimi yaparım, bunu yaparken her yola başvururum" diyen bir iktidar var. Kafasına koyduğunu gerçekleştirmek için doğal varlıkları yok etmekten ve savurganlık yapmaktan çekinmeyen bir tutumu benimsemiş durumda. Milyonlarca işsiz ve yoksulun ekmek peşinde olduğu, sözüm ona iş kazalarına(!) binlerce işçinin can verdiği ülkede; iktidar sarhoşları milyarlarca lirayı harcayarak 1000 odalı saray yaptık diyerek övünüyorlar. Bu da yetmezmiş gibi halkın tepkilerine rağmen ve hukuksuz yapılan bu KAÇ-AK SARAY'ın Türkiye'nin prestiji olduğunu söyleyebilmekte. Bu kadarına da pes doğrusu.

Bu türden saraylar iktidar gücünü kutsallaştıranların, paranın ve savurganlığın egemenliğinde yüzenlerin prestijini artırabilir. Ama bizim prestijimiz ülkemizin bağımsızlığı, halkın özgürlük, insan haklarına saygı, eşitlik ve gönenciyle artar. Zaten temel sorun da bu. Prestijini para, güç, debdebeli lüks yaşam, toplum üzerinde oluşturdukları güçte görenlerle, prestijini insan onuruna yakıştır, özgürlük, eşitlik, kardeşlik, dayanışma gibi değerlerde görenlerin mücadelesidir yaşanan. Ortadoğu ülkelerindeki petrol sultanlarının da sarayları ve zapt edilemez paraları var ama prestijleri bunun tam tersi. Sermayenin para kazanması, daha da zenginleşmesinin önündeki her türden engelleri kaldırmayı, ormanı, madenleri, suyu kısaca tüm doğal varlıkları sermayenin kâr hırsına sunma politikasını benimsemiş bir iktidar söz konusu. Yapıp ettikleri hiç kimsenin yanına kâr kalmaz/ kalmayacak. Yalan harcıyla atılmış temellerin üzerine kurulmuş uygarlık(!) yeşermez. Tarihin çöplüğüne göz atarlar bunun sayısız örneğini görebilirler.